

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. *Маргарита Иванова Чинова*, д.ю.н., професионално направление 3.6 Право, научна специалност „Наказателнопроцесуално право“, преподавател в Юридическия факултет на УНСС и СУ „Св. Св. Климент Охридски“

Относно: Присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Наказателен процес“ в професионално направление 3.6 Право в Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград.

Информация за конкурса

В конкурса е допуснат до участие един кандидат ***Лилия Симеонова Георгиева*** с дисертационния труд ***„Действие на принципа „ne bis in idem“ при кумулираните производства и санкции. Ограничения и особености“***

Участвам в състава на научното жури като външен член по конкурса съгласно Заповед §§ 1464 от 01.07.2026 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград.

Информация за кандидата

През 1995г. Лилия Симеонова е завършила право в Юридическия факултет на СУ „Св. Св. Климент Охридски“. От 1997г. е адвокат, регистрирана в Софийската адвокатска колегия, а от 2023 г. и до настоящия момент е Заместник-председател на Националното бюро за правна помощ. Вписана е в единния регистър на медиаторите към Министерство на правосъдието и е обучител на обучители по съдебна медиация. Била е ръководител, заместник-ръководител и експерт в множество

институционални работни групи по подготовка на различни законопроекти, включително и за изменение и допълнение на НПК, във връзка с въвеждането на фигурата на заподозрян в наказателното производство. Участвала е и като пеналист в множество социални, професионални и научни форуми. От 2021г. е докторант в самостоятелна форма на обучение по докторска програма “Наказателен процес“ към Правно-историческия факултет на ЮЗУ “Неофит Рилски“, а от м. септември 2025г е отчислена с право на защита.

Изпълнение на изискванията за индивидуалните наукометрични показатели

От попълнения формуляр за изпълнението на минималните национални изисквания от кандидата за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ е видно, че са *изпълнени минималните национални изисквания*, като по *всички групи показатели и критерии също са постигнати минималните прагове*. Дисертационният труд съдържа пълно и всестранно изследване на определен проблем и не повтаря или обобщава съществуващо знание, каквото е императивното изискване на чл. 24, ал. 1, т. 3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ). Представени са допълнително и други публикации, с което *са изпълнени и качествените изисквания за участието в конкурса*.

Обща характеристика на дисертационния труд

Монографичният труд - „*Действие на принципа „ne bis in idem“ при кумулираните производства и санкции. Ограничения и особености*“ е в обем от 312 страници и се състои от увод, четири глави, заключение, библиография на използвана литература, на международни, европейски и национални актове, на съдебна практика на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), Съдът на Европейския съд (СЕС) и на националните съдилища. Трудът е структуриран в четири глави, всяка от които със

самостоятелни параграфи, увод и заключение. Той съдържа 212 бележки под линия и 53 цитирани литературни източници на кирилица и латиница.

Темата на труда е актуална и значима. В българската правна литература това е първото монографично изследване на действието на принципното правило *ne bis in idem* при кумулирани производства и санкции. Актуалността на този труд се обуславя и от други обстоятелства, като: нарастващият брой на делата при паралелно провеждане на наказателни и административнонаказателни производства по повод една и съща фактология и срещу едно и също лице; динамично надграждащата се съдебна практика на ЕСПЧ и СЕС, чрез която все по-често се формулират допълнителни критерии за допустимост на ограничения на принципа *ne bis in idem* и по въпросите кога административното производство има характер на наказателно; не достатъчно познаване на европейските стандарти и достиженията на международните практики; необходимостта от по-детайлна координираност на административната и административнонаказателната отговорност. Всички тези въпроси се нуждаят от съвременни научни и практически подходи и изследвания.

Доказателства за полезността на настоящия труд са поставените значими цели и успешно изпълнени изследователски задачи. Изяснена е теоретичната същност, съдържание и обхват на принципното правило *ne bis in idem*; изследвана е нормативната уредба на този принцип в българското, европейското и международното право, за да се очертае неговият обхват и приложение; анализирано е съотношението между наказателната и административнонаказателна отговорност в условията на конкурентни производства; проследена е допустимостта на конкуриране на производства и санкции в светлината на европейските стандарти; тематично е систематизирана и практиката на ЕСПЧ и СЕС относно критериите за приложимост и ограниченията на принципа *ne bis in idem*; установена е

степената на съответствие на българската нормативна база и съдебна практика с изискванията на международните стандарти и правото на ЕС.

На тази база и този емпиричен материал са направени редица анализи, обобщени изводи, заключения и предложения *de lege ferenda* с главен фокус усъвършенстване на националната правна уредба и съдебна практика. Затова убедено считам, че настоящият труд предлага значими приноси от важно значение за доктрината, практиката и законодателството ни.

Оценка на научните и научно-приложни приноси

По-конкретно ***съществените приносни моменти*** в дисертационния труд, могат да се очертаят така:

Глава първа изследва принципът *ne bis in idem* в българското и европейското право.

Елементи на принос се откриват в изследването на трите етапа през които преминава практиката на ЕСПЧ по повод оплакванията за нарушение на принципа *ne bis in idem*. На първия етап е преценката дали разглежданите две производства са били „наказателни“ по своя характер по смисъла на автономното значение на това понятие за ЕСПЧ, за да се породи защитата гарантирана с принципа. Тази преценка се извършва както с оглед на понятията „наказателно обвинение“ и „наказание“ по смисъла на чл. 6 и 7 от ЕКПЧ, така и на основата на критериите „Енгел“, независимо от класификацията на производствата по вътрешното право. На втория етап е преценката дали водени паралелно или последователно производства имат наказателен характер. Третият етап е този за оценката за дублирането на производствата. В същото време този анализ е илюстриран с многобройни цитати от практиката на ЕСПЧ, което има самостоятелна стойност и значение за българските съдилища.

От изключително значение за българската съдебна практика е систематизирането и обобщаването на практиката на СЕС, която извежда

основните елементи на принципа *ne bis in idem* в контекста на Хартата за основните права на ЕС (ХОПЕС). Като ново знание може да се оцени направената обща характеристика на принципа *ne bis in idem* в системата на правото на ЕС. Значимо е и изследването на изискването за идентичност на субектите (едно и също лице), за наличието на предпоставката *bis* (повторно, два пъти) и на *idem* (едно и също деяние). В тази връзка е систематизирана практиката на СЕС с многобройни цитати на различни десетки решения, които могат да се ползват като тематичен справочник от българските юристи.

Глава втора е посветена на принципа *ne bis in idem* в българската правна система - развитие и тенденции.

В тази глава най-напред е проследено историческото развитие на нормативната основа и съдена практика във връзка с правилото *ne bis in idem*. На тази база са изведени и очертани и тенденциите на развитието на този институт в наказателнопроцесуалното право и административнонаказателния процес.

Твърде умело и успешно е направеното разграничение между административните нарушения и престъпления. Изведени са и аналитично са обобщени както техните общи характеристики, така и съдържателните им разлики. В тази връзка е подчертан изводът, че правилото *ne bis in idem* защитава лицето от двойно налагане на санкция за едно и също деяние. Когато обаче националното право допуска кумулиране на административна и наказателна санкция, задължително трябва да намери приложение принципа на пропорционалността, защото когато общият размер на санкциите стане прекомерен това би обезсмислило защитата, която предоставя правилото *ne bis in idem*. В тази част на изложението са идентифицирани и трудностите, които поставя несъгласуваното законодателство при съчетаването на двата вида отговорности, когато с едно и също деяние формално се очертават признаците, както на

административно нарушение, така и на престъпление при условие, че се засягат различни обществени отношения. С допълнителни собствени аргументи е доразвита и подчертана тезата, че в тези случаи не може да става въпрос за поглъщане на административнонаказателната отговорност от наказателната, тъй като липсва идентичност на защитения обект. Когато административнонаказателното и наказателното право защитават различни обществени отношения, реализирането на двете самостоятелни санкции не нарушава принципното правило *ne bis in idem*.

Приносни моменти се открояват и в сполучливият опит да се проследи института на възобновяване на наказателни дела по Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН), за да се илюстрира значението на изменението и допълнението на законодателството като гаранция за принципа *ne bis in idem*. В същото време са очертани и няколко несъответствия в правната уредба с идеята за тяхното поправяне и отстраняване.

В самостоятелен параграф на тази глава е проследена и обобщена синхронизацията на българската юриспруденция с практиката на ЕСПЧ и СЕС. Направен е обобщен извод, че при нормативната промяна на НПК от 2017г. не е елиминиран изцяло риска от несъгласуваност. Липсва законова дефиниция на критериите за разграничаване между административното нарушение с наказателен характер и престъплението, както и ясна уредба за процесуалната последователност при паралелно образувани производства. Затова се прави важно предложение *de lege ferenda* за по-системна кодификация и законово формулирани критерии за допустимото ограничаване на правилото *ne bis in idem*.

Глава трета - Прилагане на принципа *ne bis in idem* в случаи на конкуренция между наказателни и административнонаказателни производства. Кумулираните производства и санкции - ограничаване на действието на принципа.

В началото на тази глава аналитично са обобщени сходствата и различията в практиките на ЕСПЧ и СЕС. Така детайлно проучване и обобщаване на тези практики за първи път се прави в българската правна литература. Илюстрирана е връзката на Протокол № 7 от ЕКЗПЧ, Европейската конвенция за прилагане на Споразумението от Шенген, ХОПЕС и съдебния диалог между ЕСПЧ и СЕС.

Най-детайлен е анализът на изключенията от този принцип. Водени от убеждението за настъпила обществена необходимост, която налага да се позволи налагането и на административна и на наказателна санкция за едно и също деяние, двете съдилища ревизират подхода си спрямо концепцията *ne bis in idem*. Установяващата се в дейността на съдилищата практика намалява обхвата на приложимост на защитата осигурявана до този момент от този принцип. В практиката и на двете юрисдикции се утвърждава възможността за съществуването на т.нар. „двойни санкционни режими“, при които административни и наказателни производство могат да бъдат провеждани срещу едно и също лице за едни и същи факти при условие, че са налице ясно определени законови критерии за такава допустимост.

След детайлно проучване на практиката на СЕС са направени твърде значими обобщени изводи за прилагането на *ne bis in idem* във връзка с дублирането на наказателни и административни производства с наказателен характер срещу едно и също лице за едни и същи факти.

Обобщена е и последната практика на СЕС, която последователно приема, че дублирането на производства и санкции с наказателноправен характер за едно и също деяние и срещу едно и също лице представлява ограничение на принципа *ne bis in idem*, което е оправдано по силата на чл.52 от ХОПЕС, но само ако са изпълнени няколко условия. Тези условия също са анализирани и обобщени, което ще подпомогне във висока степен законодателството и практиката - ограничението трябва да е предвидено в закон; дублирането трябва да отговаря на цел от общ интерес; двете

производства трябва да преследват взаимнодопълващи се цели; дублирането да отговаря на принципа на пропорционалността; да се гарантира необходимата координация между компетентните органи; общата тежест на наложените санкции не трябва да надвишава тежестта на самото нарушение, поради което санкцията, наложена в първото производство трябва да бъде взета предвид при определяне на санкцията във второто.

По същата логическа схема в отделен параграф е проследена и анализирана практиката на ЕСПЧ за дублирането на производства и санкции. В резултат на това са изведени и принципните правила, че провеждането на двойни производства е допустимо, но само ако държавата ответник убедително докаже, че въпросните двойни производства са достатъчно тясно свързани, както по същество, така и във времето. Това означава преследваните цели и използваните за тях средства да се допълват по същество и да са свързани във времето, а последиците от тях да са пропорционални и предвидими.

Нещо повече в потвърждение на тези изводи са представени и десетки знакови решения на СЕС и ЕСПЧ. Те са цитирани подробно с преюдициалните запитвания, с мотивите на съда и с окончателните решения. Това би подпомогнало във висока степен практиката на съдилищата, защото в тази своя част дисертационният труд може да се ползва като тематичен каталог за справка с практиката на СЕС и ЕСПЧ по дублиране на производства и санкции. Освен това, имайки предвид тази практика в заключението на труда са изведени и съответни предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на българското законодателство и практика.

В *глава четвърта* са изследвани законодателни разрешения, свързани с прилагането на принципа *ne bis in idem* при кумулирани производства и санкции в някои държави-членки на ЕС.

Проучени са законодателството и практиката на Белгия, Франция, Италия. В тази част изследването не е чисто информативно, защото са

изведени онези нормативни и практически разрешения, които биха могли да послужат като образец и реципирани в българското законодателство.

Като съществен приносен момент трябва да се оценят формулираните в заключението на труда предложения *de lege ferenda*. Вярно, че тези предложения са направени принципно и обобщено без формулиране на конкретни примерни законови текстове, но те са твърде значими и затова заслужават вниманието на българския законодател. По съществените от тях са: Първо, да се обсъди необходимостта от приемането на нов кодифициран акт в областта на административнонаказателното право, като в него се систематизира самостоятелен раздел за конкуренцията и координацията на производства с наказателен характер. Нещо повече дефинирани са и въпросите, които трябва да реши този раздел; Второ, да се създаде законова дефиниция на понятието „административна санкция с наказателен характер“, която да се основава на критериите, установени в практиката на ЕСПЧ по делото Енгел и други срещу Нидерландия. Във връзка с това предложение са посочени и примерни индикативни критерии, които трябва да се вземат предвид от българския законодател; Трето, необходимо е да се въведе законова координация в дейността на прокуратурата, органите на МВР и административните органи. Предложена е примерна формулировка на задълженията, които трябва да бъдат уредени за ефективното осъществяване на тази координация; Четвърто, необходимо е да се разшири приложното поле на чл.17 от ЗАНН като се предвиди забрана не само за повторно наказване, но и за повторно преследване при окончателен акт по същество. Текстът трябва да съдържа забрана за второ производство и при окончателно решен въпрос за отговорността, а не само при наложено наказание; Пето, следва да се въведе законов механизъм за прихващане на санкции при допустими паралелни защиты на различни правни интереси. Да се въведе легално правило, което да задължава съответният орган да отчете вече наложената санкция и да предотврати прекомерната обща санкционна

тежест; Шесто, трябва да се въведе единен процесуален механизъм за преодоляване на колизия между административнонаказателна и наказателна отговорност, независимо от това кой от двата режима е приложен първи, с цел гарантиране и ефективна защита на принципа *ne bis in idem*.

Бележки и препоръки:

Преди публикуването на труда трябва да се изчистят известни повторения, които се срещат в него.

Някои части на изложението трябва да отпаднат от труда или да се задълбочат, защото имат чисто информативен характер без изводи, анализи и обобщения.

Предвид изложеното може да се направи *обобщен извод*, че дисертационният труд съдържа научни и приложни резултати, които представляват принос за науката, практиката и законодателството и че той отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. Трудът е убедително доказателство, че Лилия Симеонова Георгиева притежава задълбочени теоретични познания по научна специалност „наказателен процес“ и „административен процес“, както и необходимите качества и умения за провеждане на научни изследвания на високо професионално ниво.

Авторефератът е изготвен при спазването на всички нормативни правила, а приносните моменти са отразени напълно акуратно и точно.

По конкурса са представени пет публикувани *статии*, в някои от които се съдържат и конкретни въпроси от темата на дисертационния труд.

Предвид изложеното, в *заключение*:

Давам на дисертационния труд на Лилия Симеонова Георгиева на тема: „*Действие на принципа „ne bis in idem“ при кумулираните*

производства и санкции. Ограничения и особености“ висока положителна оценка и си позволявам убедено да препоръчам да ѝ бъде присъдена научната и образователна степен „доктор“, професионално направление 3.6 Право, Наказателен процес.

15.08.2020г.

Изготвил становището:

М. Чинова

REVIEW

From:	Prof. <i>Margarita Ivanova Chinova</i> , Doctor of Legal Sciences, professional field 3.6 Law, scientific specialty “Criminal Procedure Law”, lecturer at the Faculty of Law of the University of National and World Economy (UNWE) and Sofia University “St. Kliment Ohridski”
Re:	On the award of the educational and scientific degree “Doctor” in <i>scientific specialty “Criminal Procedure”</i> in professional field 3.6 Law at South-West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad.

Information about the competition

One candidate has been admitted to participate in the competition - *Lilia Simeonova Georgieva* with the dissertation “***The Operation of the “ne bis in idem” Principle in Cumulated Proceedings and Sanctions. Limitations and Particularities***”.

I participate in the composition of the scientific jury as an external member in the competition pursuant to Order §§ 1464 of 01.07.2026 of the Rector of SWU “Neofit Rilski”, Blagoevgrad.

Information about the candidate

In 1995, Lilia Simeonova graduated in law at the Faculty of Law of Sofia University “St. Kliment Ohridski”. Since 1997 she has been an attorney-at-law, registered with the Sofia Bar Association, and since 2023 to the present she has been Deputy Chairperson of the National Legal Aid Bureau. She is entered in the unified register of mediators at the Ministry of Justice and is a trainer of trainers in court mediation. She has been head, deputy head and expert in numerous institutional working groups on the preparation of various draft laws, including for the amendment and supplementation of the Criminal Procedure Code (CPC) in connection with the introduction of the figure of the suspect in criminal proceedings. She has also participated as a criminal-law expert (penalist) in numerous social, professional and academic forums. Since 2021 she has been a doctoral candidate in the independent form of study under the doctoral programme “Criminal Procedure” at the Faculty of Law and History of SWU “Neofit Rilski”, and since September 2025 she has been released from enrolment with the right to defend.

Fulfilment of the requirements for the individual scientometric indicators

From the form completed by the candidate on the fulfilment of the minimum national requirements for the award of the educational and scientific degree “Doctor”, it is evident that *the minimum national requirements have been fulfilled*, and that *the minimum thresholds have also been achieved under all groups of indicators and criteria*. The dissertation contains a full and comprehensive study of a particular problem and does not repeat or summarise existing knowledge, as is the imperative requirement of Article 24(1)(3) of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB). Additional other publications have also been presented, whereby *the qualitative requirements for participation in the competition have also been fulfilled*.

General characteristics of the dissertation

The monographic work - “*The Operation of the “ne bis in idem” Principle in Cumulated Proceedings and Sanctions. Limitations and Particularities*” – is 312 pages in volume and consists of an introduction, four chapters, a conclusion, a bibliography of the literature used, of international, European and national acts, of the case-law of the European Court of Human Rights (ECtHR), the Court of Justice of the European Union (CJEU) and of the national courts. The work is structured in four chapters, each of them with independent sections, an introduction and a conclusion. It contains 212 footnotes and 53 cited literary sources in Cyrillic and Latin script.

The topic of the work is topical and significant. In Bulgarian legal literature, this is the first monographic study of the operation of the principle rule *ne bis in idem* in cumulated proceedings and sanctions. The topicality of this work is also determined by other circumstances, such as: the growing number of cases involving the parallel conduct of criminal and administrative-penal proceedings on the occasion of one and the same set of facts and against one and the same person; the dynamically developing case-law of the ECtHR and the CJEU, through which additional criteria for the admissibility of limitations on the *ne bis in idem* principle are increasingly formulated, and on the questions of when administrative proceedings have the character of criminal proceedings; the insufficient knowledge of the European standards and the achievements of international practice; the need for more detailed coordination of administrative and administrative-penal liability. All these questions require contemporary scientific and practical approaches and studies.

Evidence of the usefulness of the present work is provided by the significant objectives set and the research tasks successfully accomplished. The theoretical essence, content and scope of the principle rule *ne bis in idem* have been clarified; the normative regulation of this principle in Bulgarian, European and international law has been examined in order to outline its scope and application; the relationship between criminal and administrative-penal liability under conditions of competing proceedings has been analysed; the admissibility of competing proceedings and sanctions has been traced in the light of the European standards; the case-law of the ECtHR and the CJEU concerning the criteria for the applicability and the limitations of the *ne bis in idem* principle has been thematically systematised; the degree of conformity of the Bulgarian normative framework and case-law with the requirements of the international standards and EU law has been established.

On this basis and on this empirical material, a number of analyses, summarised conclusions, inferences and *de lege ferenda* proposals have been made, with a main focus on improving the national legal regulation and case-law. Therefore, I firmly consider that the present work offers significant contributions of important relevance for our doctrine, practice and legislation.

Assessment of the scientific and scientific-applied contributions

More specifically, *the essential contribution points* in the dissertation may be outlined as follows:

Chapter One examines the *ne bis in idem* principle in Bulgarian and European law.

* Elements of contribution are found in the study of the three stages through which the case-law of the ECtHR passes on the occasion of complaints of a violation of the *ne bis in idem* principle. At the first stage is the assessment of whether the two proceedings under consideration were “criminal” in character within the meaning of the autonomous meaning of that concept for the ECHR, so as to trigger the protection guaranteed by the principle. This assessment is carried out both in the light of the concepts “criminal charge” and “penalty” within the meaning of Articles 6 and 7 of the ECHR, and on the basis of the “Engel” criteria, irrespective of the classification of the proceedings under domestic law. At the second stage is the assessment of whether proceedings conducted in parallel or consecutively are of a criminal character. The third stage is that of the assessment of the duplication of the proceedings. At the same time, this analysis is illustrated with numerous citations from the case-law of the ECtHR, which has independent value and significance for the Bulgarian courts.

* Of exceptional importance for Bulgarian case-law is the systematisation and generalisation of the case-law of the CJEU, which derives the basic elements of the *ne bis in idem* principle in the context of the Charter of Fundamental Rights of the EU (CFR). The general characterisation made of the *ne bis in idem* principle in the system of EU law may be assessed as new knowledge. Also significant is the study of the requirement for identity of the subjects (one and the same person), for the presence of the precondition *bis* (repeated, twice) and of *idem* (one and the same act). In this

connection, the case-law of the CJEU has been systematised with numerous citations of various dozens of judgments, which may be used as a thematic reference guide by Bulgarian lawyers.

Chapter Two is devoted to the ne bis in idem principle in the Bulgarian legal system - development and trends.

* In this chapter, first the historical development of the normative basis and case-law in connection with the ne bis in idem rule is traced. On this basis, the trends in the development of this institute in criminal procedure law and the administrative-penal process are also derived and outlined.

* The distinction drawn between administrative offences and crimes is made very skilfully and successfully. Both their common characteristics and their substantive differences are derived and analytically summarised. In this connection, the conclusion is emphasised that the ne bis in idem rule protects the person against the double imposition of a sanction for one and the same act. However, where national law allows the cumulation of an administrative and a criminal sanction, the principle of proportionality must necessarily be applied, because where the overall amount of the sanctions becomes excessive, this would render meaningless the protection afforded by the ne bis in idem rule. In this part of the exposition, the difficulties posed by the uncoordinated legislation in combining the two types of liability are also identified, where one and the same act formally outlines the elements of both an administrative offence and a crime, provided that different social relations are affected. With additional arguments of her own, the thesis is further developed and emphasised that in these cases there can be no question of absorption of the administrative-penal liability by the criminal liability, since there is no identity of the protected object. Where administrative-penal law and criminal law protect different social relations, the realisation of the two independent sanctions does not violate the principle rule ne bis in idem.

* Contribution points also stand out in the successful attempt to trace the institute of the reopening of criminal cases under the Administrative Offences and Penalties Act (ZANN), in order to illustrate the significance of the amendment and supplementation of the legislation as a guarantee for the ne bis in idem principle. At the same time, several inconsistencies in the legal regulation are outlined, with the idea of their correction and elimination.

* In an independent section of this chapter, the synchronisation of Bulgarian jurisprudence with the case-law of the ECtHR and the CJEU is also traced and summarised. A summarised conclusion is made that, with the 2017 normative amendment of the CPC, the risk of inconsistency has not been entirely eliminated. There is no statutory definition of the criteria for distinguishing between an administrative offence of a criminal character and a crime, nor a clear regulation of the procedural sequence in the case of proceedings instituted in parallel. Therefore, an important de lege ferenda proposal is made for a more systematic codification and statutorily formulated criteria for the admissible limitation of the ne bis in idem rule.

Chapter Three - Application of the ne bis in idem principle in cases of competition between criminal and administrative-penal proceedings. Cumulated proceedings and sanctions – limitation of the operation of the principle.

* At the beginning of this chapter, the similarities and differences in the case-law of the ECtHR and the CJEU are analytically summarised. Such a detailed study and generalisation of this case-law is made for the first time in Bulgarian legal literature. The connection is illustrated between Protocol No. 7 to the ECHR, the Convention Implementing the Schengen Agreement, the CFR and the judicial dialogue between the ECtHR and the CJEU.

The analysis of the exceptions to this principle is the most detailed. Guided by the conviction that a social necessity has arisen which requires that the imposition of both an administrative and a criminal sanction for one and the same act be permitted, the two courts revise their approach to the ne bis in idem concept. The practice becoming established in the activity of the courts reduces the scope of applicability of the protection afforded up to that point by this principle. In the case-law of

both jurisdictions, the possibility of the existence of so-called “dual sanction regimes” is affirmed, under which administrative and criminal proceedings may be conducted against one and the same person for the same facts, provided that clearly defined statutory criteria for such admissibility are present.

* Following a detailed study of the case-law of the CJEU, very significant summarised conclusions are made regarding the application of *ne bis in idem* in connection with the duplication of criminal and administrative proceedings of a criminal character against one and the same person for the same facts.

The latest case-law of the CJEU is also summarised, which consistently accepts that the duplication of proceedings and sanctions of a criminal-law character for one and the same act and against one and the same person constitutes a limitation of the *ne bis in idem* principle, which is justified by virtue of Article 52 of the CFR, but only if several conditions are fulfilled. These conditions are also analysed and summarised, which will assist to a high degree the legislation and the practice – the limitation must be provided for by law; the duplication must correspond to an objective of general interest; the two sets of proceedings must pursue complementary aims; the duplication must comply with the principle of proportionality; the necessary coordination between the competent authorities must be ensured; the overall severity of the sanctions imposed must not exceed the severity of the offence itself, for which reason the sanction imposed in the first proceedings must be taken into account in determining the sanction in the second.

Following the same logical scheme, in a separate section the case-law of the ECtHR on the duplication of proceedings and sanctions is also traced and analysed. As a result, the principled rules are derived that the conduct of dual proceedings is admissible, but only if the respondent State convincingly demonstrates that the dual proceedings in question are sufficiently closely connected, both in substance and in time. This means that the aims pursued and the means used to attain them must complement each other in substance and be connected in time, and their consequences must be proportionate and foreseeable.

Moreover, in confirmation of these conclusions, dozens of landmark judgments of the CJEU and the ECtHR are also presented. They are cited in detail, together with the preliminary references, the reasoning of the court and the final decisions. This would assist to a high degree the practice of the courts, because in this part the dissertation may be used as a thematic catalogue for reference to the case-law of the CJEU and the ECtHR on the duplication of proceedings and sanctions. In addition, taking this case-law into account, corresponding *de lege ferenda* proposals for the improvement of Bulgarian legislation and practice are also derived in the conclusion of the work.

In *Chapter Four*, legislative solutions relating to the application of the *ne bis in idem* principle in cumulated proceedings and sanctions in certain EU Member States are examined.

The legislation and practice of Belgium, France and Italy are studied. In this part, the study is not purely informative, because those normative and practical solutions are derived which could serve as a model and be received into Bulgarian legislation.

The *de lege ferenda* proposals formulated in the conclusion of the work must be assessed as a significant contribution point. It is true that these proposals are made in a principled and generalised manner, without formulating specific sample statutory texts, but they are very significant and therefore deserve the attention of the Bulgarian legislator. The more substantial of them are: First, to consider the need for the adoption of a new codified act in the field of administrative-penal law, in which a self-contained section on the competition and coordination of proceedings of a criminal character is systematised. Moreover, the questions that this section must resolve are also defined; Second, to create a statutory definition of the concept “administrative sanction of a criminal nature”, based on the criteria established in the case-law of the ECtHR in the case of *Engel and Others v. the Netherlands*. In connection with this proposal, sample indicative criteria that must be taken into

account by the Bulgarian legislator are also indicated; Third, it is necessary to introduce statutory coordination in the activity of the Prosecutor's Office, the authorities of the Ministry of the Interior (MoI) and the administrative authorities. A sample formulation is proposed of the obligations that must be regulated for the effective implementation of this coordination; Fourth, it is necessary to broaden the scope of application of Article 17 of ZANN by providing for a prohibition not only of repeated punishment, but also of repeated prosecution where there is a final decision on the merits. The text must contain a prohibition of second proceedings also where the question of liability has been finally resolved, and not only where a punishment has been imposed; Fifth, a statutory mechanism should be introduced for the set-off of sanctions in the case of admissible parallel protections of different legal interests. A statutory rule should be introduced which obliges the competent authority to take account of the sanction already imposed and to prevent the excessive overall sanction burden; Sixth, a single procedural mechanism must be introduced for overcoming the conflict between administrative-penal and criminal liability, irrespective of which of the two regimes was applied first, with a view to guaranteeing and effectively protecting the *ne bis in idem* principle.

Notes and recommendations:

Before the publication of the work, certain repetitions found in it must be cleared up.

Some parts of the exposition must be removed from the work or deepened, because they are of a purely informative character, without conclusions, analyses and generalisations.

In view of the foregoing, a *summarised conclusion* may be drawn that the dissertation contains scientific and applied results which represent a contribution to science, practice and legislation, and that it meets all the requirements of the ADASRB and the Regulations for its implementation. The work is convincing proof that Lilia Simeonova Georgieva possesses in-depth theoretical knowledge in the scientific specialty "criminal procedure" and "administrative procedure", as well as the necessary qualities and skills for conducting scientific research at a high professional level.

The abstract has been prepared in compliance with all normative rules, and the contribution points are reflected entirely accurately and precisely.

Five published *articles* have been presented for the competition, in some of which specific questions from the topic of the dissertation are also contained.

In view of the foregoing, in ***conclusion:***

I give the dissertation of Lilia Simeonova Georgieva on the topic "*The Operation of the "ne bis in idem" Principle in Cumulated Proceedings and Sanctions. Limitations and Particularities*" a high positive assessment and take the liberty of firmly recommending that she be awarded the scientific and educational degree "Doctor", professional field 3.6 Law, Criminal Procedure.

15.08.20206

Opinion prepared by: M. Chinova